

Doktor Lorenzo Vanini – italský stomatolog s praxí v zapadlém městečku San Fedele, v horách nedaleko hranic se Švýcarskem, které nenajdete ani v autoatlase ani v poměrně podrobné mapě, snad s výjimkou vojenských speciálek. (Dost možná není ani tam, protože místo nemá ani strategický, ani takticko-vojenský význam, ani suroviny, ani průmysl, prostě – není tu ani o co válčit.)

Když ho potkáte, nejspíš si jej nevšimnete stejně jako on vás. Působí nevýrazně, plaše až nesměle, je jakoby soustředěn na nějakou vzdálenou myšlenku, či autisticky ponořen do svého niterného světa. Je to umělec, bohém, je mistrem barev i tónů. Když nezubaří nebo nebádá, vyžívá se jako jazzový hudebník.

Jeho praxe, kterou by leckterá ordinace leckterého našeho stomatologa hravě strčila do kapsy, se stala centrem světové estetické stomatologie, místem, kam za „krásným úsměvem“ jezdí filmoví herci, politici, zpěváci i královny krásy.

## Fenomén Vanini

Doktor Vanini nevezšel z nějaké slovníkové univerzity, není ani oprašovanou primadonou či výstavním exponátem nějaké světové dentální firmy. Přesto se dokázal během deseti let světově prosadit, upozornit na sebe odbornou veřejnost – zejména tu zaměřenou na estetickou stomatologii a zejména tu, která je považována, nebo se považuje za elitu mezi estetickými stomatology.

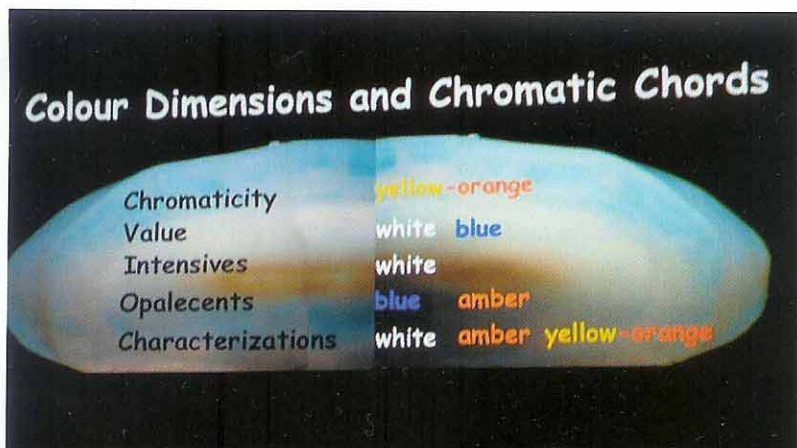
**Anatomická stratifikace** dr. Vaniniho se stala pojmem, na který se odvolává ne jeden přednášející nejednoho mezinárodního kongresu, je citovaná v nejednom odkazu literatury, učí se jí studenti mnohých významných stomatologických fakult vysokých škol a univerzit.

Byla to jeho myšlenka a jím navržený a k dokonalosti propracovaný systém vrstvení jednotlivých hmot výplňového kompozitu (anatomická stratifikace) velmi věrně kopírující strukturu přírodního zubu, které ho dostaly do učebnic, sborníků a monografií. Ba co víc, mnohé světové dentální firmy, které investovaly miliony (v příslušné měně) do vývoje svých barevných škál a vzorníků, tiše připouštějí i možnost práce Vaniniho vrstvicí technikou.



V čem je jeho výjimečnost a jedinečnost? Co je klíčem Vaniniho úspěchu?

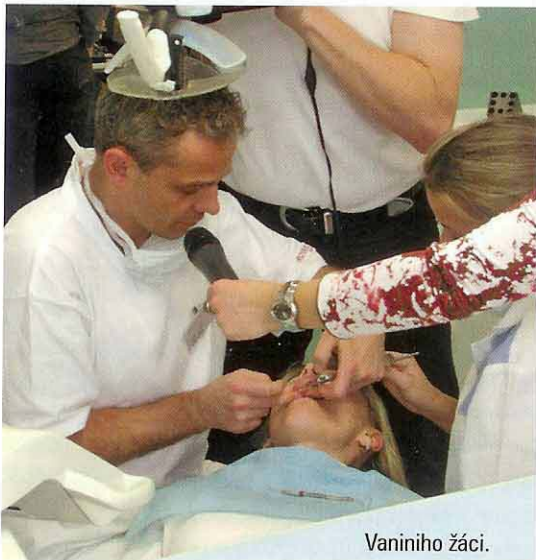
Tak, jak to u většiny opravdu velkých věcí bývá, je princip velmi prostý. Doktor Vanini studoval, tak jako stovky jiných, složení, strukturu a stavbu přirozeného zubu. Tak jako stovky ostatních si všiml jeho vrstevnaté struktury a odlišností jednotlivých vrstev. Jeho vnímání umělce mu však dovolilo jít dál a vidět víc, vidět nejen celek, ale i jednotlivosti, vidět vztahy a souvislosti. Dokázal je postihnout, zaznamenat, spojit, zevšeobecnit a zjednodušit. A co je podstatné, dokázal je napodobit. Stanovil několik základních pravidel, které umožňují dosáhnout stejného, přesného a opakovatelně vynikajícího výsledku.



První vrstvou je dentin, zde dentinová hmota – jediného barevného odstínu (A3 podle Vity), ale různé sytosti barvy. Na něj nasedá „sklovina“, která je sice univerzální, ale má tři stupně jasů. Mezi obě vrstvy se přimaluje něco charakteristik a přidá pár parádiček v podobě transparence a opalescence. Dokonalá povrchová úprava, pamatující na makro i mikromorfologii příslušného zubu příslušného typu a stáří, je samozřejmostí – a zázrak je hotov.

Zní to velmi jednoduše. I když to tak úplně prosté zase není, po určitém zácviku celý systém zvládne i méně zkušený stomatolog.

I přes tuto jednoduchost je systém velmi variabilní a umožňuje dosahovat vynikajících výsledků ve velmi rozmanitých případech každodenní praxe – s trochou nadsázky se dá přirovnat k modelu dvojšroubovice DNA, který navrhli Watson a Crick a který vysvětluje princip dědičnosti. I ten je ve své podstatě neobyčejně prostým systémem s neuvěřitelně variabilními možnostmi.



Vaniniho žáci.

Přínosem dr. Vaniniho není ovšem pouze teoretický princip či papírově navržený a rozpracovaný systém, je to především současná možnost reálné praktické aplikace. To znamená, že s jeho přispěním vznikl skutečný kompozitní materiál, kterým je možno provádět všechna myslitelná kouzla při kopírování přírodního vzoru. Asi by bylo málo spokojit se dnes pouze s dokonalými možnostmi barevného výběru či optických variací. Materiál, který potřebujeme, musí současně splňovat náročná kritéria mechanické odolnosti, stálobarevnosti, leštitelnosti a samozřejmě umožňovat kvalitní vazbu na zbylé zubní tkáně.

Řešení vzniklo šťastným spojením dr. Vaniniho, jakožto autora nápadu a vynálezce systému a firmy Micerium, organizátora a prodejce. Ta je dále napojena na výrobní základnu – firmu GDF, zejména pak



Vaniniho pevnost v San Fedele.

její vývojové oddělení vedené Thomasem Niemem, schopné „na zakázku“ dr. Vaniniho hloubat a vymýšlet materiál patřičných vlastností. Enamel plus HFO patří mezi kvalitní mikrohybridní kompozity. Je vyráběn v takové skladbě sortimentu, která přesně odpovídá nárokům a představám Vaniniho anatomické stratifikace. A protože, jakkoli je tento systém hotový, stále si autor vymýšlí nová zdokonalení, je i Enamel plus HFO v neustálém vývoji. Přibývají nové hmoty s novými vlastnostmi a novými možnostmi.

Hovoříme-li o „Vaniniho škole“, můžeme si tento termín vykládat několika způsoby. Můžeme hovořit o škole jako o budově, kam chodí žáci a učitelé,



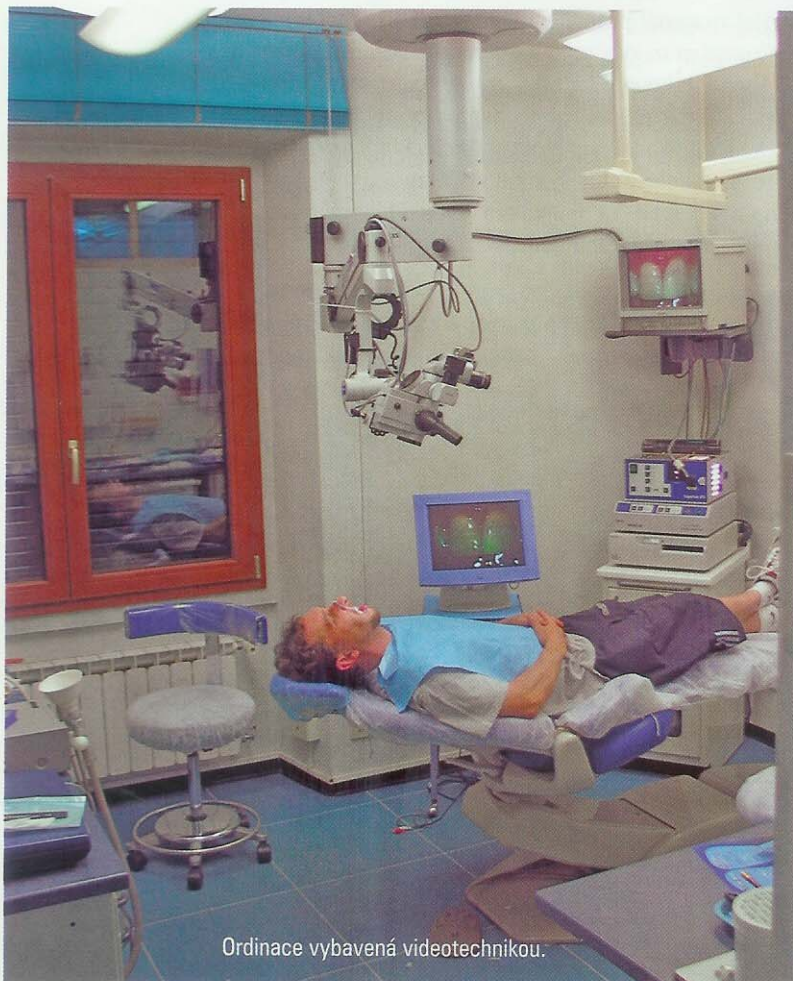
Fantomová učebna v průběhu kursu.



„Originál naživo“ v přímém přenosu.

školou může být i metodika výuky, ale i sám systém, který je vyučován, vysvětlován a který je předáván dál a dál. Vaniniho škola funguje na všech zmíněných úrovních.

Nejprve tedy škola jako systém, metodika, jako ideologie, která se šíří již nezávisle na svém autorovi.



Ordinace vybavená videotechnikou.

Dr. Vanini má své pokračovatele – bývalé žáky, kteří jeho vizi předávají dál. Jsou jimi jednak někteří učitelé stomatologických fakult, o kterých byla zmínka výše, jsou jimi však i praktičtí lékaři, které postup oslovil a kteří jeho zásady vysvětlují jiným.

Dr. Vanini sám občas přednáší – studentům i lékařům z praxe, a i když ke svým vystoupením přistupuje s uměleckým nadhledem a jistou bohémskou rozverností, jsou velmi zajímavá, poučná a přínosná. Ostatně lékaři a studenti z Čech i Slovenska, kteří se účastnili jeho vystoupení v Hradci Králové v minulém roce, tato slova jistě potvrdí.

Zde nešlo pouze o přednáškami naplněný den, kterým by autor představil naší odborné veřejnosti svůj systém, ale i o praktickou demonstraci se soutěžním podtextem. Sedm dobrovolníků – našich lékařů, soutěžilo v co nejdokonalejším zvládnutí náročné rekonstrukce poškozeného zubu tak říkajíc „live“ – na živých pacientech. Celé to soutěžní klání bylo přímým televizním okruhem přenášeno do sálu a komentováno jak na pracovišti, tak i v sále.

Tento dvoudenní seminář vynikající úrovně, organizační brilantnosti a technických inovací nazvali organizátoři vedeni dr. Danielem Černým prostě: „**Originál na živo**“. Tím originálem byl myšlen zřejmě mistr Vanini osobně a názvem semináře chtěli nejspíš vyjádřit radost a uspokojení, že se jim podařilo, aby se umělec snesl ze svých výšin nad jezerem Como do Polabské nížiny kdesi v srdci Evropy. Podařilo se jim však mnohem víc.

Vaniniho škola, tedy budova, kde se učí, i když trochu v přeneseném slova smyslu, to je jeho praxe na náměstí v městečku San Fedele. Zde si dr. Vanini zřídil školicí centrum své teorie. V podkroví je přednášková místnost tak pro dvacet lidí, vybavená projekční technikou pro diapozitivy, dnes tedy spíše digitální obrázky v počítači promítané dataprojektorem. Zde probíhají přednášky a teoretická průprava kursu. Videotechnikou je spojena s ordinací, kde dr. Vanini ošetřuje skutečného pacienta, takže posluchači mohou sledovat pracovní postup in natura.

O patro níž je učebna, kde si frekventanti na fantomech pod vedením učitele a jeho asistentů zkoušejí modelaci a anatomické vrstvení na modelech. I zde je samozřejmou videotechnikou snímající jednotlivé kroky pracovního postupu předváděné vedoucím kursem.

Vlastní ordinace, kde dr. Vanini provozuje svoji vyhlášenou praxi a odkud může prostřednictvím kamer živě doplňovat výuku v posluchárně v podkroví, je v prvním patře. Recepce a čekárna je v přízemí.

Kursy u Vaniniho jsou vyprodány měsíce dopředu a dostat se na některý z nich není pouze otázka peněz (cena kursu je přes 1000 EUR, k tomu ještě

ubytování a doprava), ale i štěstí a možná i pro-  
tekce. Kursy jsou mezinárodní. Jsou sice deklaro-  
vány jazykové skupiny, ale to spíše kvůli překladu.  
Jednacím jazykem je samozřejmě italština, která je  
tlumočena do angličtiny nebo němčiny. Takže se  
můžete ve své skupině setkat jak s Francouzi, Ang-  
ličany, tak Korejci, Rusy, Poláky, ale třeba i Brazilci  
nebo kolegy z JAR.

Pravdou je, že absolvovat Vaniniho kurs je ne-  
smírně zajímavé a přínosné, je to ale i vyčerpávající.  
Začíná se v osm ráno a „jede“ se až do večera. Pauzy  
na kávu a hodina na oběd sice nejsou vynechány,  
ale zařazují se až když je hotová práce, respektive  
splněna příslušná část rozvrhu. Večer se pak účast-  
níci odeberou do svého hotelu, aby padli a dobí-  
jeli energii pro maraton následujícího dne, nebo  
jsou pozváni do Vaniniho oblíbené restaurace nad  
městem k příjemnému posezení a italské večeři.

Pokud je mistr v dobrém rozmaru, přivolá své  
kumpány (kuchaře a číšníka) a spustí s nimi hu-  
dební produkci nečekaně profesionální úrovně.  
Při pohledu na tu trojku by jeden předpokládal  
lidovou veselici, tak jako když u nás do hospody  
přijde harmonikář nebo tři trampové s kytarou.  
Zaposlouchá-li se však do melodie, dokonalé har-  
monie tónů, naprosto skvěle sehrané produkce,  
přemýšlí, zda jsou Italové od přírody tak zpěvní,  
melodičtí a rytmicky nadaní, a nebo se před ním  
předvádí parta špičkových profesionálů, hrajících si  
pro zábavu na amatéry.

Dr. Vanini se netají svým vztahem k hudbě. Během  
svých přednášek občas maluje barvené vrstvení kom-  
pozitních hmot a odstínů jako akordy na notové  
osnově. Zda je to už úplný „úlet“ nebo jeho umělecké  
vidění, to se můžeme jen dohadovat.

Pravdou je, že při své hospodské produkci nej-  
dříve sedá ke klavíru, který je zastrčen v přítomí míst-  
nosti, pak ale začne trápit kytaru, a když ho i to  
přestane bavit a nebo spíš, když se rozparádá, začne  
cinkat třeba na skleničky na stole nebo bubnovat  
na talířky a pokličky ležící před ním. Jeho partáci  
s ním drží krok a jejich zpěv provázený chlapskými  
tanečními kreacemi vzbuzuje u posluchačů a po-  
zorovatelů nakažlivé nadšení. Skvělá nálada se pře-  
náší a zachvacuje všechny přítomné. Za chvíli se  
v příslušném rytmu vlní celá terasa restaurace bez  
ohledu na národnost návštěvníků, jejich společenské  
postavení, náboženské či politické vyznání. Diváci  
jsou vtaženi do rytmu a melodie a přestávají vnímat  
prostor i čas. I když slovy italských písní rozumí  
pouze domácí, cizinec se nestačí divit ohebnosti  
a mrštnosti hlasivek a jazyka Italů a sledovat kadenci  
slov a hlásek, kterou jsou schopni vychrlít za jednot-  
ku času. Nejsem si jist, zda taková rychlopalba je  
v jiném jazyce vůbec dosažitelná a vyslovitelná.



Pokud ovšem mistr náladu nemá a nebo únava  
překročí jakousi jeho mez, jen zasmušile sedí, po-  
slouchá (možná) řeči spolustolovníků, v hlavě se  
mu honí snad barvy, snad tóny a melodie. Kdo ví?  
Pak vstane a odejde, aby se buď za chvíli vrátil jako  
vyměněný a nebo už nepřišel vůbec.

Je to umělec, je to bohém, člověk nesmírně na-  
daný, ale i velmi zvláštní, jistě něčím výjimečný, roz-  
hodně nevšední a zajímavý. Neplatí na něj lichotky  
a snad ani peníze. To co dělá – kursy, přednášky či  
vymýšlí další vylepšení svého systému – dělá z větší  
části srdcem. A to když nebije v souznění, tak to  
prostě nedělá.

MUDr. Vladimír Dvořák

Publikace + DVD s Vaniniho školou → strana 59

Each tone represents a **chromatic chord** where, just changing  
a note or the position of the notes it is possible to create **indefinite  
and different chromatic melodies** into the range of the starting basic  
tone.